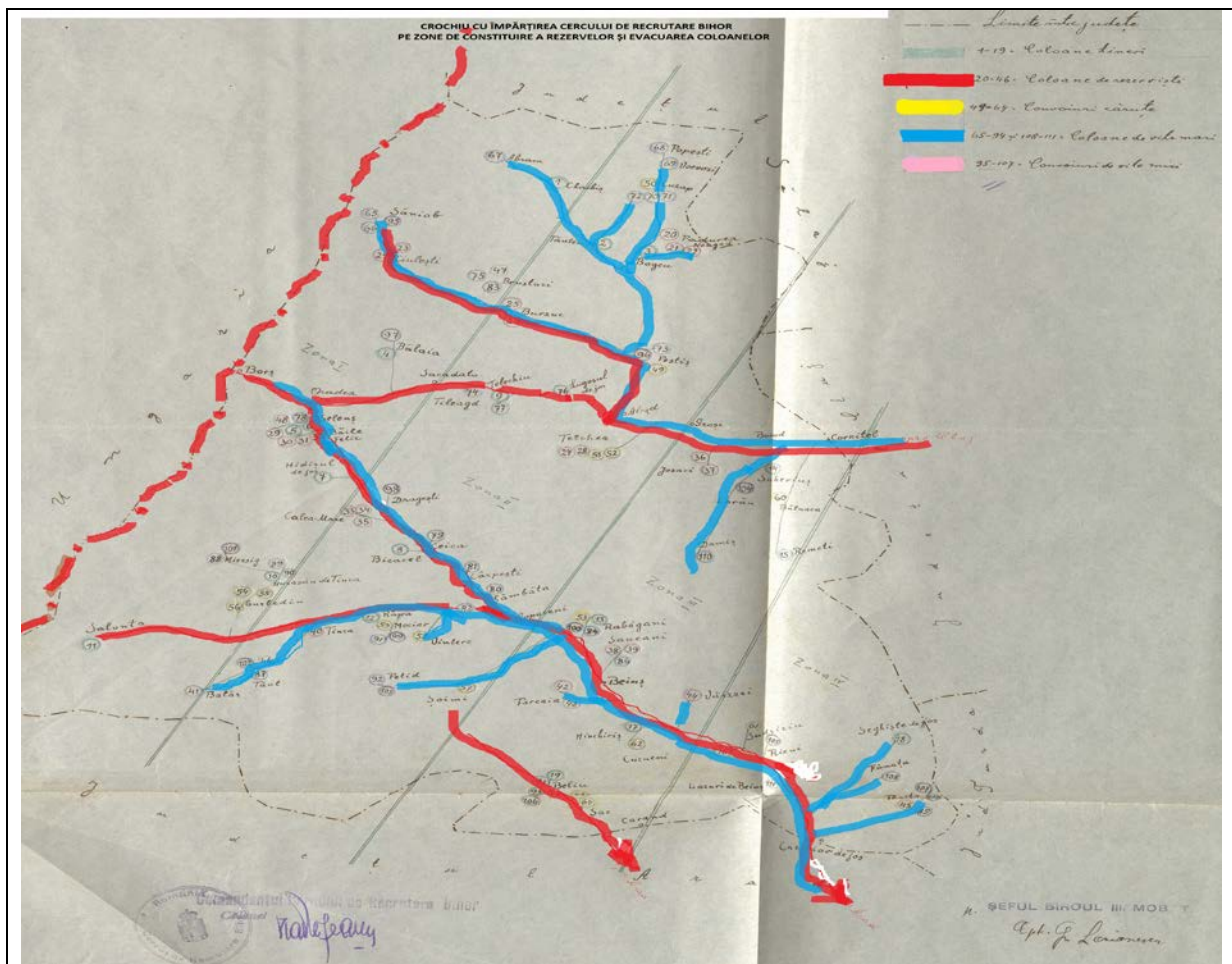

Resurse de evacuat și activat (I)

Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT

În documentele întocmite de Cercul de Recrutare Bihor comandantul Lt. col. Maltezeanu, semna pentru evacuarea, pe jos, a 2.190 căruțe cu cai și 1.635 cu boi, 6.800 vite mari, în convoaiele 65/94 și 108/111, și alte 6.500 vite mici, împreună cu cei 27.221 rezerviști neutilizați până la acea dată, în total 46 coloane (lungimea unei coloane de 1500 - 2500 m, la Sâmbăta se adunau, de pildă, toate rezervele din satele din Plasa comunei Ceica și astfel formau cei 250 de oameni și 48 din pază o coloană de 2,5 km, planificat a se evacua pe direcția Meziad, Criștior, Biertan), practic efectivul unei Divizii întregi¹. Acela 200 vite mari de la Săcuieni, cu o pază de 10 oameni formau o coloană de 400m pe direcția Cubulcut, Sânicolaul de Munte, Sâniob, Mediaș. Coloana de vite mici formate de 500 animale, păzite de 12 oameni se întindea pe 1 km și urma aceeași direcție de evacuare.

Situațiile întocmite de către Cerc cuprindeau detaliile materialelor evacuabile și zona lor de proveniență, ordinea de urgență a evacuărilor pe etape, astfel ca totul să deruleze normal. Marșul tuturor coloanelor era judicios calculat, cu etape de mers, repaus,

¹ A.M.R., fond 1199, dos. 283, f.5

odihnă și hrană, pe direcții spre Arad, Alba și Cluj, conform crochiurilor întocmite și al etapelor de tranziție.

Conform Înaltului Decret nr. 2135/27 iunie 1940, transmis de Comandamentul 6 teritorial, din 29 iunie 1940 „întreaga Armată trece pe picior de război numai cu efectivele aflate în prezent la unitate și formațiuni. Prima zi de mobilizare începe în noaptea de 28/29 iunie 1940 ora 24.00. În conformitate cu acest Decret Cercul de Recrutare Bihor concentra: Cetrul de strângere a rechizițiilor, Centrul Județean de Informații cu toate posturile de pază și pândă, Gara Oradea, și Episcopia, Echipa de Rechiziții și Coloanele de transport. Nu erau chemați cei cu ordine galbene².

Prin Ordinul de Zi nr. 74/30 august 1940, având în vederordinul Marelui Stat Major, transmis prin C. 6 A., din 17 august au fost demobilizați ofițerii și subofițerii evrei, nominalizat fiind sublocotenentul Richard Ernest. Pe 2 septembrie Cercul primea ordinul de demobilizare și lăsare la vatră al „tuturor celor din teritoriul cedat”, între care era nominalizat de la coloana 638 strângerea rechizițiilor sublocotenent Ion Ursuici³. Din acel moment registru ordinelor de zi sare spre luna următoare, de unde rezultă totala dezorganizare. Unii n-au mai așteptat ordinul și ca atare au fost înregistrați ca „dezertori”, în timp ce se consemna corect și lăsarea la vatră a celor din teritoriile cedate. Conform OZ nr.113/24 septembrie 1940, Maltezeanu a fost numit Președintele comisiei de restituire a rechizițiilor de la punctul de frontieră Hidișel, unde va desfășura o extrem de importantă misiune, acolo toate rechizițiile de animale și atelaje fiind recunoscute prin proces-verbal și de către partea maghiară.

Cercul Recrutare Bihor		Tabel		
		de evacuarea pe jos a rezerviștilor de pe raza C. R. Bihor. -		
Nr. coloanelor și convocările	Cercul de recrutare.	Rezerviști	Observații	
20-46 27	Bihor	27571		

Amara № 1
Evacuarea anului 1940. - 4

Comandantul Cercului de Recrutare Bihor
Colonel
Mansfeld

SEFUL BIROUL III. MOB. T. SI
Cpt. P. Leacovan

A.M.R., fond 1199, Dos. 284, f.4

Pe 21 iunie 1941, conform Î.D. 1798, comunicat pe 23 iunie de C. 6 A. „întreaga armată aflată concentrată, e ziua de 23 iunie, trece pe picior de război”⁴, comandant al Cercului

² Idem, dos. 301, f.1-2

³ Ibidem, f. 46

⁴ Ibidem, f. 88

fiind colonelul Gheorghiu Grigore, iar adjunct lt. col. Crapeleanu Anton, care decedează 2 zile mai târziu. Așa au început să sosească știrile despre bihoreni plecați la război cu Batalionul de Moți „Avram Iancu”, în primele zile din ianuarie 1943. Probăm cu câteva fișe la îndemână.

MOBILIZARE REGATUL ROMÂNIEI

MINISTERUL APARĂRII NAȚIONALE
Corpul *Bat. de Moți „A. Iancu”*

STARE CIVILĂ RĂZBOIU

EXTRACT

din registrul actelor de MORTI pe anul *sumăria nouă sute patruzeci și doi.*

<p>Numele de familie: <i>Monca</i></p> <p>Numele de botez: <i>Leontiu</i></p> <p>Gradul sau funcțiunea: <i>Soldat</i></p> <p>Religia: <i>ort.</i></p> <p>Cetățenia: <i>română</i> <i>cont. 699-</i> <i>ct. 1935</i></p> <p style="font-size: small;">NB. — Actele trebuie să fie scrise cu litere cițețe, fără cuvinte scrise pe deasupra; este strict interzis răsăturile; orice indicațiuni și notițe vor fi aprobate și subscrise pe această margine în același mod ca și textul actului, adică cu semnăturile martorilor și Ofițerului de stare civilă. Se va avea în vedere la completarea datelor și libretul individual al omului.</p>	<p style="text-align: right;">Nr. <i>91</i></p> <p>ACT DE MOARTE din anul <i>sumăria nouă sute patruzeci și doi</i> luna <i>ianuarie</i>, ziua <i>3</i>, ceasurile — <i>amiază.</i></p> <p>In ziua de <i>14</i> — <i>patru spre deeu</i>, ale <i>secece ordi</i> <i>1942</i> ani, la ceasurile — — <i>amiază:</i></p> <p>A încetat din viață în <i>războiul avramului Cola 103 - Caucaș</i></p> <hr/> <p><i>D</i> Soldat <i>Monca Leontiu</i> în vârstă de — — de profesie <i>plugar</i>, născut în comuna <i>Lucea</i> județul <i>Bihor</i>, domiciliat în comuna <i>Lucea</i>, județul <i>Bihor</i> fi — — d-lui — — și al d-nei <i>Ana</i></p> <p>Moartea a fost verificată de — —</p> <hr/> <p>Această declarațiune a fost făcută în prezența martorilor:</p> <p><i>D</i> <i>lt. rez. Pop Roman</i>, de ani — —, de profesie — — domiciliat în comuna — —, județul — —;</p> <p><i>D</i> <i>f. rez. Simion Toau</i>, de ani — —, de profesie — — domiciliat în comuna — —, județul — —;</p> <p><i>D</i> — —, de ani — —, de profesie — — domiciliat în comuna — —, județul — —;</p> <p>care după ce le-am citit acest act, l'au subscris — — împreună cu noi — — și Ofițer de stare civilă războiu, din <i>Bat. de Moți „A. Iancu”</i> <i>lt. rez. Pop Roman</i> <i>f. rez. Simion Toau</i></p> <p>Martori: { (ss) <i>lt. rez. Pop Roman</i> (ss) <i>f. rez. Simion Toau</i> (ss) <i>lt. rez. Pop Roman</i></p> <p style="text-align: right;">Ofițer al stării civile războiu, (ss) <i>lt. rez. Pop Roman</i></p> <p>Pentru conformitatea extractului: (semnătura copiatorului) Dat la <i>3</i> — <i>febr</i> ale lunii <i>ianuarie</i>, anul <i>sumăria nouă sute patruzeci și doi</i></p> <p style="text-align: right;">Ofițer al stării civile războiu, <i>lt. rez. Pop Roman</i> (L. S.) <i>lt. rez. Pop Roman</i></p>
---	--

M. O. Inprimaria Centrala

A.M.R., fond 1199, Dos. Ff. 232

Pe lângă cauza morții, din actele întocmite sau avute asupra decedaților, aflăm și despre inventarul sumar al acestora: manta, veston, pantaloni, bocanci, bonetă, flanelă, cămașă, chilot, molitiere, sac de merinde, bidon, gamelă, lingură.

*Adif.
cele legale
main*

Batal. 11 V. Munte
"Harmonul Lucei"
INTRAREA
No. 10386 din 1-II-1944
N: 339

227488

Nr. 22421 din 24 Ianuarie 1944

Spitalul de Campanie Nr. 7
Of. Post. mil. Nr. 22 catre
69

Batalionul 11 Vanatori Munte.

Am onoare a va inainta alaturat doua extracte legalizate dupa actul de deces Nr. 566/ 1944
al eroului soldat Parlea Ioan din Bat. 11. V. Munte Ctg.
1943, fiul lui Dumitru si al Elisabeta, nascut in comuna Campeni jud.
Bihor, domiciliat in com. Campeni jud. Bihor Spre cele legale

Decedatul a fost inmormantat in Cimitirul Eroilor din com. Simferopol-Crimea la
bifurcarea soselei ce duce Simferopol spre Diankoi si Bogdanofca
Rugam confirmati-ne de urgenta primirea extractelor.

Seful Spit. Camp. Nr. 7
Medic Lt. Colonel

Altman

Of. Starii Civ. Raz. Adm Lt.

820

Mische

-va urma -